Ресурсно-аналітичний центр
"СУСПІЛЬСТВО І ДОВКІЛЛЯ"

МІЖНАРОДНИЙ
ФОНД
ВІДРОДЖЕННЯ

Співфінансується
Європейським Союзом

Формування початкової переговорної позиції України за Розділом 27 «Довкілля і зміна клімату» переговорів про вступ до ЄС

Аналітична записка

Серпень 2025 року

Ця аналітична записка містить результати дослідження щодо підготовки переговорної позиції України за Розділом 27 «Довкілля і зміна клімату».

Авторські права на цей документ належать ГО «Ресурсно-аналітичний центр «Суспільство і довкілля». Будь-яке використання, окрім загальноприйнятих наукових норм цитування, інформації, що відображає зміст цього аналітичного документа, без письмової згоди забороняється. Цитувати як: «Формування початкової переговорної позиції України за Розділом 27 «Довкілля і зміна клімату» переговорів про вступ до ЄС. Аналітична записка. Ресурсно-аналітичний центр «Суспільство і довкілля» (2025)».

Публікація підготована у рамках проєкту “Кроки до вступу в ЄС: довкілля і зміна клімату” за підтримки Європейського Союзу та Міжнародного фонду «Відродження» у рамках спільної ініціативи «Вступаємо в ЄС разом».

Матеріал представляє позицію авторів і не обов’язково відображає позицію Європейського Союзу чи Міжнародного фонду «Відродження».

Міжнародний фонд «Відродження» – одна з найбільших благодійних фундацій в Україні, що з 1990-го року допомагає розвивати в Україні відкрите суспільство на основі демократичних цінностей. За час своєї діяльності Фонд підтримав близько 20 тисяч проектів на суму понад 350 мільйонів доларів США.

Сайт: www.irf.ua

Facebook: www.fb.com/irf.ukraine

Європейський Союз складається з 27 держав-членів та їхніх народів. Це унікальне політичне та економічне партнерство, засноване на цінностях поваги до людської гідності, свободи, рівності, верховенства права і прав людини. Понад п’ятдесят років знадобилось для створення зони миру, демократії, стабільності і процвітання на нашому континенті. Водночас нам вдалось зберегти культурне розмаїття, толерантність і свободу особистості. ЄС налаштований поділитись своїми цінностями та досягненнями з країнами-сусідами ЄС, їхніми народами, та з народами з-поза їхніх меж.

Ресурсно-аналітичний центр «Суспільство і довкілля» – неприбуткова громадська аналітична організація, створена у 2006 році для проведення незалежних досліджень та навчально-інформаційних заходів.

www.rac.org.ua

© Ресурсно-аналітичний центр «Суспільство і довкілля», 2025

ЗМІСТ

Вступ.....4

1. Переговорні позиції як основний інструмент переговорів.....5

2. Загальна характеристика переговорних позицій окремих країн-кандидатів.....6

3. Рекомендації з формування переговорної позиції України за Розділом 27.....7

3.1. Структура та зміст переговорної позиції.....7

3.2. Процес розробки переговорної позиції.....8

Додаток 1. Зміст переговорної позиції Сербії для Глави 27.....11

Додаток 2. Основні елементи переговорної позиції Чорногорії за Розділом 27.....12

Додаток 3. Структура переговорної позиції ЄС щодо Хорватії для Глави 27 (у редакції від 22.12.2010).....13

Додаток 4. Рекомендована структура переговорної позиції України за Розділом 27 переговорів про вступ до ЄС.....14

ВСТУП

Ця аналітична записка має на меті допомогти українській стороні підготувати першу редакцію переговорної позиції за Розділом 27 «Довкілля та зміна клімату» в рамках переговорного процесу про вступ до Європейського Союзу.

Переговори про вступ до ЄС є складним і динамічним процесом. Забезпечення цього процесу вимагає значних зусиль, ресурсів та часу від Уряду України. Наразі основні завдання з забезпечення переговорів покладено на відповідні робочі переговорні групи.

З моменту відкриття міжурядової конференції про вступ України до ЄС у червні 2024 року Україна активно готується до відкриття переговорів за усіма розділами (їх, нагадаємо 35). Першим етапом для кожного розділу є так званий скринінг – процес, який має на меті оцінити стан наближення України до вимог права ЄС у певному секторі (переговорному розділі).

16 – 20 червня 2025 р. Україна та ЄС провели скринінгові сесії за Розділом 27. Цьому передувала тяжка і тривала підготовка, до якої окрім власне робочої переговорної групи, було залучено десятки представників органів влади та експертів. Для цілей скринінгу українська сторона підготувала 73 презентації, надала сотні сторінок відповідей на опитувальники щодо 200+ актів ЄС, провела три імітаційні сесії, з яких дві - тривалістю п’ять днів.

Сьогодні українська сторона очікує звіт про скринінг за Розділом 27 від європейської сторони. У звіті європейська сторона зафіксує власне бачення (оцінку) стану наближення до законодавства ЄС у сфері довкілля та зміни клімату.

Наступним етапом є підготовка переговорних позицій сторонами переговорів за Розділом 27. Це завдання покладено на робочу переговорну групу. З огляду на складність цього переговорного розділу та бажання України відкрити переговори за цим розділом якомога швидше, робоча переговорна групі вже розпочала процес підготовки проєкту переговорної позиції.

У цій аналітичній записці ми пропонуємо інформацію про те, що таке переговорна позиція та її роль у переговорному процесі, аналіз змісту переговорних позицій окремих країн та наші рекомендації щодо структури та процесу підготовки першої редакції переговорної позиції України на Розділом 27.

Під час підготовки цієї аналітичної записки ми проаналізували переговорні позиції інших держав, зокрема Хорватії (яка вже є членом ЄС), Чорногорії та Сербії. Зміст переговорних позицій зазвичай є публічною інформацією, проте деякі з цих матеріалів ми отримали з власних джерел у цих країнах.

Ми сподіваємось, ця аналітична записка допоможе усім причетним до переговорного процесу, зокрема членам робочої переговорної групи, краще зрозуміти цей процес та забезпечити якісний і ефективний внесок у її підготовку.

1. ПЕРЕГОВОРНІ ПОЗИЦІЇ ЯК ОСНОВНИЙ ІНСТРУМЕНТ ПЕРЕГОВОРІВ

Змістовна частина переговорів про вступ до ЄС викладається у спеціальних односторонніх робочих документах сторін (ЄС та держави-кандидата) – так званих переговорних позиціях, які формуються за кожним розділом переговорів.

На початку переговорного процесу держава-кандидат готує та подає свою переговорну позицію на запрошення Ради ЄС, а паралельно готується проєкт переговорної позиції самого ЄС. Переговорна позиція ЄС затверджується Радою ЄС у рамках міжурядової конференції про вступ держави-кандидата до ЄС[1] (конференція і є формою переговорів про вступ).

Первинна переговорна позиція ЄС, як і держави-кандидата, формується за результатами скринінгу. Підготовка (запрошення до подання) переговорної позиції не є ознакою відкриття переговорів за розділом. Натомість, переговорна позиція ЄС може містити умови відкриття (або закриття) таких переговорів. Усі проаналізовані нами переговорні позиції ЄС містили умови закриття переговорів за Розділом 27.

Зрозуміло, що Україна вже на першому етапі (скринінгу) намагатиметься докласти максимум зусиль, щоб уникнути встановлення умов для відкриття переговорів за Розділом 27. Для цього, у першу чергу, подані європейській стороні матеріали мали бути вичерпні та демонструвати реальний стан справ. За нашими спостереженнями, як члена робочої переговорної групи, саме такий підхід до підготовки матеріалів скринінгу (відповідей на опитувальник та презентацій) був застосований українською стороною під час підготовки до скринінгових сесій у червні 2025 року.

У подальшому обидві сторони переговорів переглядають та передають одна одній нові редакції переговорних позицій. Таким чином, у ході переговорів за певним розділом переговорні позиції сторін еволюціонують, а метою процесу можна вважати їх повне наближення (тобто позиції сторін є повністю узгодженими).

Перегляд переговорних позицій відбувається за результатами експертних, технічних і політичних переговорів сторін (як усних, так і шляхом обміну відповідними документами, про які можуть домовитись сторони, як-от дорожні карти, звіти про прогрес тощо). З точки зору України метою таких переговорів є аргументувати ключові складові своєї позиції за кожним актом ЄС: переконати у власній оцінці стану готовності (адже сторони можуть мати розбіжності в оцінці, наприклад, ступеня відповідності законодавства України вимогам ЄС) та/або реалістичності планів набути таку готовність до моменту вступу до ЄС. Якщо ж, на думку України (чи ЄС), Україна буде не здатна впроваджувати якісь вимоги ЄС на момент вступу, такі питання стають політичними і, по-суті, можуть мати два наслідки: або ЄС та Україна погоджують тимчасові відступи (перехідні періоди) для таких виняткових питань у процесі переговорів або це стає перешкодою для прийняття України до ЄС (зокрема, це може стати умовою закриття переговорів за розділом).

Зміст переговорної позиції – це, по-суті, політична оцінка готовності держави-кандидата виконати вимоги щодо вступу до ЄС за відповідним напрямком та, де це необхідно, обґрунтовані пропозиції щодо відтермінування таких вимог. Попри, на перший погляд, простоту такого завдання (сформувати власну переговорну позицію), на практиці це вимагає значних зусиль та обережності.

[1] Така конференція між ЄС та Україною була відкрита 25 червня 2024 року.

2. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПЕРЕГОВОРНИХ ПОЗИЦІЙ ОКРЕМИХ КРАЇН-КАНДИДАТІВ

За своїм змістом національні переговорні позиції доволі схожі:

- Резюме та/або загальний вступ;
- Позиція (оцінка) держави-кандидата щодо рівня наближення за кожним актом Розділу 27, згрупованими тематично;
- Плани з подальшого наближення та, за потреби, запити на перехідні періоди;
- Адміністративна та інституційна спроможність;
- Додаток(-и).

Вступна частина національної переговорної позиції зазвичай містить (а) заяву про прийняття країною acquis за Розділом 27 станом на певну дату та (б) узагальнену інформацію стан наближення і необхідні перехідні заходи.

Тематичні розділи зазвичай структурно складаються з окремих актів ЄС, для кожного з яких країна викладає коротку позицію щодо стану наближення (транспозиції і імплементації), планів досягнення повного наближення (у разі потреби) та запиту на перехідні положення з детальним поясненням причин. Усі запити на перехідні періоди є конкретними, обмеженими в часі і з детальним обґрунтуванням. Окрім того, зазвичай для актів, щодо положень яких країна робить запит на перехідні періоди, розробляються окремі плани імплементації.

Адміністративна спроможність інколи розглядається як окремий пункт тематичних розділів (наприклад, як частина розділу про охорону атмосферного повітря), а не як окремий розділ.

На прикладі Сербії та Чорногорії (див. додатки 1 та 2) можна прослідкувати відмінності **у структурі** переговорних позицій. Сербія, зберігаючи основну тематичну структуру, поєднує виклад свого бачення рівня наближення та своїх планів на майбутнє (включно з перехідними періодами). Натомість Чорногорія вивела майбутні плани та запити на перехідні періоди в окремий розділ (також структурований тематично та за актами).

Проаналізовані переговорні позиції різні за **обсягом** (від 90 сторінок у Чорногорії до 200 сторінок у Сербії, без урахування додатків на сотні сторінок). Натомість, відповідна переговорна позиція ЄС для цих країн була значно коротшою (близько 20 сторінок).

Остаточна переговорна **позиція ЄС для Хорватії** (Додаток 3) містила також додаток з детальними положеннями щодо перехідних заходів (також групованих за тематичними напрямками та актами) та змін до законодавства ЄС (див. додаток). За змістом переговорна позиція ЄС дещо відрізняється від національних, оскільки окрім тверджень про рівень наближення (по кожному акту) містить також інформацію про необхідні подальші кроки з боку кандидата, оцінку обґрунтованості запитів на перехідні періоди, умови відкриття (закриття) розділу та оцінку виконання таких умов[4]. Окрім того, виведення адміністративної та інституційної спроможності в окремий розділ переговорної позиції ЄС свідчить про важливість цього питання для ЄС у переговорному процесі за розділом 27.

[2] Детальніше про перехідні заходи див. ***Перехідні заходи у процесі переговорів про вступ до ЄС: довкілля та зміна клімату (2024)***, https://rac.org.ua/vstup-do-yes-uk/acquis-yes/perehidni-zahody-u-proczesi-peregovoriv-pro-vstup-do-yes-dovkillya-ta-zmina-klimatu/

[3] Зазвичай – це дата затвердження переговорної позиції.

[4] З кожним наступним етапом переговорів ЄС оновлює свою переговорну позицію.

3. РЕКОМЕНДАЦІЇ З ФОРМУВАННЯ ПЕРЕГОВОРНОЇ ПОЗИЦІЇ УКРАЇНИ ЗА РОЗДІЛОМ 27

3.1. Структура та зміст переговорної позиції

Переговорна позиція України за Розділом 27 цілком може мати тематичну структуру: вступна частина та основна (тематична) частина.

Вступна частина повинна містити кілька важливих елементів:

(а) заяву про прийняття Україною acquis за Розділом 27 станом на певну дату;

(б) резюме (узагальнену інформацію стан наближення та очікувані перехідні заходи);

(в) контекст щодо процесів європейських реформ, зокрема зв'язок із Загальнодержавною програмою адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу, яка зараз розробляється урядом.

За змістом структура основної частини мала б відповідати тематичній структурі скринінгових сесій та опитувальника: (див. пропоновану структуру у Додатку 4). Вона повинна охоплювати усі законодавчі акти вторинного права ЄС, які обговорювались під час скринінгу.

Відповідні елементи переговорної позиції України повинні містити власну коротку оцінку стану наближення (транспозиції та практичної імплементації) кожного акту ЄС за відповідною частиною (зазвичай це один акт, але може бути більше): власна оцінка наближення (повністю, частково, відсутнє) та коротке обґрунтування.

Ми також рекомендуємо на цьому етапі включати плани щодо подальшого наближення до відповідних тематичних частин (а не виділяти їх у окремий розділ переговорної позиції).

Наприклад, основна частина повинна містити розділ «Зміна клімату», до складу якого входять відповідні структурні тематичні елементи згідно з скринінгом: «Європейський кліматичний закон», «Система торгівлі викидами» тощо. У свою чергу, наприклад, елемент «Європейський кліматичний закон» повинен містити:

- Коротку чітку оцінку стану впровадження Регламенту 2021/1119;
- Коротке обґрунтування (опис ключового законодавства та механізмів, які впроваджують вимоги Регламенту 2021/1119);
- Якщо впровадження часткове або відсутнє – плани та строки досягнення повної відповідності;
- За потреби, заява про потребу у перехідних положеннях.

Наразі не відомо чи виділить ЄС адміністративну та інституційну спроможність в окремий розділ своєї переговорної позиції. У такому разі Україна, вочевидь, буде змушена відреагувати дзеркально у майбутньому (при формування наступної редакції переговорної позиції).

Приклад елемента переговорної позиції (щодо Європейського кліматичного закону)

Законодавство та практика України частково узгоджені з Регламентом Європейського Парламенту та Ради (ЄС) 2021/1119 від 30 червня 2021 року, що встановлює рамки для досягнення кліматичної нейтральності та вносить зміни до Регламентів (ЄС) № 401/2009 та (ЄС) 2018/1999 («Європейський кліматичний закон»). Ключовим національним законодавством щодо транспозиції та імплементації є Закон України «Про основні принципи державної кліматичної політики» (2024). Україна прийняла Національний план з енергетики і клімату (НПЕК) на період до 2030 року (Розпорядження КМУ № 587 від 25 червня 2024 року). Необхідні подальші кроки для повної узгодженості з вимогами Європейського кліматичного закону, включаючи створення Науково-експертної ради, затвердження довгострокової стратегії низьковуглецевого розвитку та оновлення національно визначеного внеску та НПЕК. Досягнення повної узгодженості планується у 2026 році.

Слід взяти до уваги, що навіть за такої простої і зрозумілої структури, загальний обсяг переговорної позиції буде доволі великим, оскільки загалом треба включити понад 200 актів ЄС.

Ми не рекомендуємо включати до переговорної позиції додатки: в процесі скринінгу було надано достатньо матеріалів, яких на цьому етапі цілком достатньо. Окрім того, ми очікуємо, що у процесі переговорів Україні доведеться надавати багато матеріалів на конкретні запити з боку ЄС.

3.2. Процес розробки переговорної позиції

Розробка переговорної позиції покладена на відповідну робочу переговорну групу, яку до реформування Уряду очолювала заступник міністра захисту довкілля та природних ресурсів. Після ліквідації цього міністерства та передачі відповідних функцій до Міністерства економіки, довкілля та сільського господарства України за координацію цієї робочої переговорної групи вочевидь також відповідатиме один із заступників цього нового міністерства.

Робоча переговорна група – не ідеальний, але необхідний формат розробки переговорної позиції через необхідність залучення широкого кола зацікавлених осіб. Наразі у складі робочої групи є представники державних органів виконавчої влади, парламенту, офісу Президента, офісу Віце-прем'єра з європейської та євроатлантичної інтеграції, бізнесу, громадських організацій та наукових установ.

Підготовка тексту для основної частини може бути здійснена у такому ж порядку, як і підготовка відповідей на опитувальник та презентацій в рамках скринінгу: ті самі відповідальні державні органи та їх підрозділи можуть підготувати перші проєкти. Що стосується оцінки стану наближення та її обґрунтування (перші два запропоновані пункти для кожного елементу), підготовка такої інформації не вимагає значних зусиль, оскільки її можна взяти практично в готовому вигляді з матеріалів скринінгу (презентацій та опитувальників).

На цьому етапі, на нашу думку, найскладнішим завданням буде підтвердження планів впровадження та заяви про перехідні заходи.

Значна частина скринінгових матеріалів (наприклад, презентації) вже містять конкретні плани щодо впровадження тих актів ЄС, які ще не повністю впроваджені. Водночас, для цілей переговорної позиції такі плани мають бути підтверджені та підкріплені конкретними рішеннями. Гарний приклад – очистка стічних вод, де плани впровадження підкріплені концепцією державної цільової програми, яку вже підготував Уряд. У рамках робочої переговорної групи слід досягнути повного консенсусу щодо таких планів та строків їх реалізації.

Перехідні заходи є, мабуть, найскладнішим завданням на цьому етапі. І складність полягає не лише у тому, що дата вступу ще не визначена (адже такі заходи за визначенням означають, що це заходи, які застосовуються після вступу до ЄС).

По-перше, кожен запит на перехідний період, зазначений у переговорній позиції України, створює окремий додатковий трек переговорів за розділом. Наприклад, запит на відтермінування застосування вимог директиви створює необхідність розробки та затвердження окремого плану впровадження такої директиви, оцінку його реалістичності європейською стороною, прогресу виконання тощо. Таким був досвід інших держав[5].

У свою чергу, розробка плану впровадження директиви вимагає не лише оцінки наближення законодавства та практичних механізмів його впровадження, але також:

а) детальної індивідуальної оцінки конкретних об'єктів (наприклад, усіх полігонів побутових відходів, великої кількості очисних споруд чи енергетичних установок) з точки зору їх відповідності вимогам директиви до них;

б) оцінки необхідних технічних заходів для приведення у відповідність та їх вартості, включно з капітальними інвестиціями у будівництво нових;

в) розробки реалістичного інвестиційного плану (звідки і за яким графіком будуть отримані кошти, включно з приватними джерелами).

Зрозуміло, що у більшості випадків робоча переговорна група самостійно не може це зробити, адже це потребує спеціальних технічних та економічних знань, збору інформації та співпраці з сотнями суб'єктів господарювання, місцевою владою та бізнесом. Іншими словами – це потребує окремого процесу напрацювання такого плану.

Таким чином, кожен запит на перехідні положення (відтермінування застосування вимог права ЄС) значно ускладнює переговорний процес за Розділом 27 та нашу власну підготовку до нього. Тому, ми рекомендуємо з обережністю підходити до формулювання таких запитів.

По-друге, більшість перехідних заходів стосуватимуться конкретних установок (об'єктів), операторами та власниками яких є юридичні особи, часто – комунальні та приватні. Це вимагає повного узгодження перехідних заходів із такими підприємствами (їх власниками), оскільки основний тягар виконання перехідних заходів ляже на їх плечі (модернізація, виведення з експлуатації, будівництво нових)[6]. За будь-яких обставин ні Україна, ні ЄС не будуть фінансувати такі заходи (за невеликими винятками, як-от через державні цільові програми). Більша частина необхідних інвестицій потребуватиме залучення капіталу (кредитів або власних коштів). Тому, будь-який «план» впровадження акту ЄС, який стосується промислових об'єктів, потребує тісної співпраці з власниками таких об'єктів. Частина перехідних заходів стосуватиметься і державного сектору (наприклад, вдосконалення створення системи моніторингу поверхневих вод): державне фінансування, як частина плану впровадження, потребуватиме погодження ключових міністерств, зокрема Мінфіну.

Тому, ймовірно кожен план імплементації акту ЄС потребуватиме рішення Кабінету Міністрів України. Це також значно ускладнює переговорний процес для України.

Таким чином, будь-які запропоновані членами робочої переговорної групи перехідні заходи потребуватимуть попередньої оцінки на предмет їх доцільності та необхідності. Кожен перехідний захід, погоджений робочою переговорною групою, створить окремий напрямок роботи, який ще потрібно буде організувати.

Розробка детальних формулювань щодо перехідних заходів доцільна лише після політичного узгодження з ЄС самої можливості таких заходів для конкретних положень відповідного акту ЄС. Як зазначалось вище, це означитиме необхідність розробки пла-

[5] Так звані Directive Specific Implementation Plans.

[6] Наразі відсутня навіть приблизна оцінка обсягу необхідних інвестицій, проте вже зрозуміло, що мова йде про десятки, якщо не сотні мільярдів євро.

ну імплементації такого акту ЄС, після чого сторони переговорів зможуть напрацювати конкретні формулювання для таких перехідних положень. У наступних редакціях переговорної позиції такі положення матимуть дуже детальний характер, включно з назвами та адресами підприємств та установок.

У підсумку, у проєкті першої редакції переговорної позиції України за Розділом 27 ми рекомендуємо:

а) включати заяви про потенційні перехідні заходи у загальному формулюванні (без конкретизації об'єктів чи установок);

б) включати лише ті заяви, які пройшли попередню оцінку робочою переговорною групою.

Приклад формулювання остаточно узгоджених перехідних положень для Хорватії

«…Директива Ради 1999/13/ЄС від 11 березня 1999 року про обмеження викидів летких органічних сполук, що виникають внаслідок використання органічних розчинників у певних видах діяльності та на певних установках (OB L 85, 29.3.1999, с. 1). (а) Як відступ від статті 5 та Додатків IIA та IIB, граничні значення викидів летких органічних сполук через використання органічних розчинників у певних видах діяльності та установках застосовуються до наступних установок у Хорватії з дат, зазначених нижче:

(i) Станом на 1 січня 2014 року:

1. ČATEKS, акціонерне товариство з виробництва тканин, штучної шкіри, побутової білизни та товарів для спорту та відпочинку (ČATEKS d.d.), Čakovec, Ulica Zrinsko-Frankopanska 25

[продовження списку підприємств]

Джерело: Договір про приєднання Хорватії до ЄС.

Додаток 1. Зміст переговорної позиції Сербії для Глави 27

I. Вступ

II. Поточна ситуація та плани досягнення повного впровадження

1. Горизонтальне законодавство
2. Якість повітря
3. Управління відходами
4. Якість води
5. Охорона природи
6. Промислове забруднення та управління ризиками
7. Хімічні речовини
8. Захист від шуму
9. Зміна клімату
10. Цивільний захист

III. Фінансова та адміністративна спроможність

IV. Висновки

Додатки

Додаток 2. Основні елементи переговорної позиції Чорногорії за Розділом 27

I. Резюме переговорної позиції

II. Законодавчі та інституційні рамки

► Національна стратегія наближення

II a. Горизонтальне законодавство

[II a.1. Законодавчі рамки

II.a.2. Інституційні рамки та адміністративна спроможність]*

II b. Якість повітря

II c. Управління відходами

II d. Якість води

II e. Охорона природи

II f. Промислове забруднення

II g. Хімічні речовини

II h. Шум

II i. Цивільний захист

II j. Зміна клімату

III. Наближення законодавчих та інституційних рамок до права ЄС

[Повна імплементація до права ЄС за цим Розділом буде досягнута до дати вступу Чорногорії до ЄС, за винятком:]

III.a. Горизонтальне законодавство

[III.a.1 План наближення та імплементації

III.a.2 План для розбудови адміністративної та інституційної спроможності]*

III.b Якість повітря

III.c. Управління відходами

III.d. Якість води

III.e. Охорона природи

III.f. Промислове забруднення

III.g. Хімічні речовини

III.h. Шум

III.i. Цивільний захист

III.j. Зміна клімату

**Ці структурні елементи повторюються для кожного тематичного розділу (блоку).*

Додаток 3. Структура переговорної позиції ЄС щодо Хорватії для Глави 27 (у редакції від 22.12.2010)

Вступ

I. Горизонтальне законодавство*

II. Зміна клімату

III. Якість повітря

IV. Управління відходами

V. Якість води

VI. Охорона природи

VII. Контроль промислового забруднення та управління ризиками

VIII. Хімічні речовини

IX. Генетично модифіковані організми (ГМО)

X. Шум

XI. Лісове господарство

XII. Адміністративна спроможність та законодавче наближення

Додаток: Юридичні поправки, що випливають з проекту переговорної позиції

1) Перехідні заходи

   A. СТВ

   B. Якість повітря

   C. Управління відходами

   D. Якість води

   E. Промислове забруднення та управління ризиками

   F. Хімічні речовини

2) Зміни до законодавства

   A. Директива про СТВ

   B. Регламент про розподіл зусиль

** Тематичні розділи у свою чергу структуровані за актами ЄС.*

Додаток 4. Рекомендована структура переговорної позиції України за Розділом 27 переговорів про вступ до ЄС

I. Вступна частина

(а) заява про прийняття Україною acquis за розділом 27 станом на певну дату та

(б) резюме (узагальнена інформацію стан наближення і необхідні перехідні заходи)

(в) контекст щодо процесів європейських реформ, зокрема зв'язок із програмою Загальнодержавної програми адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу

II. Тематична частина

1. ЗМІНА КЛІМАТУ

1.1. Європейський кліматичний закон

1.2. Регламент про врядування

1.3. Система торгівлі викидами (загальна)

1.4. СТВ для авіації

1.5. СТВ для мореплавства

1.6. CBAM

1.7. Соціальний кліматичний фонд

1.8. Регламент про розподіл зусиль

1.9. Землекористування та лісове господарство

1.10. Сертифікація видалення вуглецю

1.11. Вловлювання та зберігання вуглецю

1.12. Фторовані гази

1.13. Озоноруйнівні речовини

1.14. Маркування автомобілів

1.15. Стандарти викидів CO_2 для вантажних засобів

1.16. Стандарти викидів CO_2 для автомобілів

1.17. Директива про якість повітря

2. ДОВКІЛЛЯ: Горизонтальні питання

2.1. Екологічна оцінка

2.2. Оргуська конвенція та пов'язане законодавство

2.3. Екологічна відповідальність

2.4. Екологічні злочини

2.5. Інфраструктура геопросторових даних

2.6. Регламент LIFE

2.7.Оцінка та управління екологічним шумом

3. ДОВКІЛЛЯ: Якість повітря

3.1. Якість атмосферного повітря

3.2. Скорочення національних викидів

3.3. Вміст сірки у рідкому паливі

4. ДОВКІЛЛЯ: Відходи

4.1. Рамкова директива про відходи

4.2. Перевезення відходів

4.3. Циркулярна економіка

4.4. Пакування

4.5. Транспортні засоби, термін експлуатації яких завершився

4.6. Відходи видобувної промисловості

4.7. Осад стічних вод

4.8. Батареї та акумулятори

4.9. Захоронення відходів

4.10. Електричні та електронні відходи

4.11. Небезпечні речовини в електричному та електронному обладнанні

5. ДОВКІЛЛЯ: Якість води

5.1. Вода для купання

5.2. Паводкова директива

5.3. Водна рамкова директива

5.4. Стандарти екологічної якості

5.5. Підземні води

5.6. Рамкова директива про морську стратегію

5.7. Очистка міських стічних вод

5.8. Питна вода

5.9. Регламент про повторне використання води

5.10. Нітратна директива

6. ДОВКІЛЛЯ: Охорона природи

6.1. Регламент про відновлення природи

6.2. Інвазійні чужорідні види

6.3. Зоопарки

6.4. Експерименти над тваринами

6.5. Дикі птахи та оселища

6.6. Доступ та обмін вигодами від генетичних ресурсів

6.7. CITES

6.8. Торгівля продукцією з тюленів

6.9. Капкани

6.10. Розміщення на ринку деревини

6.11. FLEGT (ліцензування імпорту деревини)

7. ДОВКІЛЛЯ: Хімічні речовини

7.1. Біоциди

7.2. Класифікація, маркування та пакування хімічних речовин

7.3. Оцінка та реєстрація хімічних речовин

7.4. Експорт та імпорт небезпечних речовин

7.5. Стійкій органічні забруднювачі, PCB та PCT

7.6. Азбест

7.7. ЛОС у фарбах

7.8. ЛОС у викидах

7.9. Меркурій (ртуть)

8. ПРОМИСЛОВЕ ЗАБРУДНЕННЯ ТА РИЗИКИ

8.1. Директива про промислові викиди

8.2. Портал промислових викидів (РВПЗ)

8.3. Середні спалювальні установки

8.4. Промислові аварії

8.5. Еко-маркування

8.6. EMAS

9. ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ

9.1. Європейський механізм цивільного захисту